

ФІЛОСОФІЯ ЕПОХИ ВІДРОДЖЕННЯ

Лосінець Ю.І., гр. Ф-30

Науковий керівник – канд. філос. наук, проф. О.С. Попов
Харківський державний університет харчування та торгівлі

XV-XVI ст. в історії філософської думки прийнято називати епохою Відродження (Ренесансу). Найповніше еволюція Відродження проходила в Італії (з XIV – до середини XVI ст.).

Відродження виникло на ґрунті досягнень середньовічної цивілізації, зокрема, періоду пізнього середньовіччя, коли феодальне суспільство досягло найвищого розвитку і зазнало великих змін. У XIV-XV ст. відбувалося швидке піднесення економіки і культури міст, з'явилися нові технічні винаходи (друкарський верстат, компас, артилерія та ін.), розвинулося кораблебудування і мореплавство, зроблено великі географічні відкриття. На цей період припадає початок інтенсивного книгодрукування. У царині культури посилюється боротьба за звільнення філософської думки від догматів церкви, з'являються нові знання і течії, які не вкладалися в середньовічну філософсько-богословську систему.

Основним із чинників, які відігравали величезну роль у становленні і розвитку культури Відродження, була античність. Звідси і пішла назва доби. Її культурні діячі зуміли відродити античну спадщину і надати їй великого практичного значення.

Античність позначилася на формуванні провідної ідейної течії доби Відродження – ренесансного гуманізму. Зачинателем гуманістичного руху вважається італійський громадський діяч і демократ Колуччо Салютаті (1331-1404).

Поняття "гуманізм" (лат. humanism – людський, людський) у філософській літературі вживається у двох значеннях. В широкому – це система ідей і поглядів на людину як найвищу цінність, у більш вузькому – це прогресивна течія західноєвропейської культури епохи Відродження, спрямована на утвердження поваги до гідності і розуму людини, її права на земне щастя, вільний вияв природних людських почуттів і здібностей.

Носіями нового світогляду були люди різного соціального стану, насамперед городяни, які вивчали філософію, а також поети, художники. Об'єктом їхнього вивчення стала людина, усе людське. Звідси і назва цих діячів – гуманісти.

ІНДУКТИВНИЙ МЕТОД ПІЗНАННЯ У ФІЛОСОФІЇ ФРЕНСІСА БЕКОНА

Маковик О.В., гр. ТТ-30

Науковий керівник - канд. філос. наук, доц. О.М. Варипасєв
Харківський державний університет харчування та торгівлі

Тільки у генія для висловлення нової думки є нове слово.

Геріх Гейне

Найбільший політичний діяч Англії першої чверті XVII ст., юрист, що плекав ідею реформи середньовічного права, філософ, соціальний мислитель, історик, літератор, публіцист – ось далеко не повний перелік граней культурно-історичного феномена, ім'я якому – Френсіс Бекон.

Бекон Ф. написав багато філософських праць. Найважливіша з них – «Новий органон», в якому Френсіс обґрунтував погляди на мету і призначення науки, розробив основні принципи індуктивного методу дослідження. Афоризм Бекон «Знання – це сила» донині є символом науки.

В його творчості виділяють два основних напрями: вчення про «ідолів» (або привидів) і критика схоластичного методу пізнання. Вважав, що ввійти істині в людський розум заважають ідоли і помилкові поняття. Критикуючи споглядальний стиль філософствування, Бекон прагне до максимального поєднання філософії з результатами діяльності. *«Що в діяльності найкорисніше, те і в знанні найбільш істинне»*. Немає знання без науки, а діяльності без експерименту. *«Успіх науки залежить від досвіду, але без певного методу він є лише блукання у темряві»*. Як рука без знарядь здатна зробити не багато, так і розум потребує знаряддя, методу, яким є індукція, і від неї залежить порятунок наук. *«Істинна індукція через чуттєве і окреме поступово підіймається до усвідомлення загальних положень, завдяки чому наука стає плідною»*. Френсіс Бекон базує свій метод на визнанні вагомої ролі досвіду в пізнанні. *«Пізнання – ніщо, інше, як відображення зовнішнього світу в свідомості людини»*. Воно починається з чуттєвих показників, зі сприйняття зовнішнього світу, але останні, в свою чергу, потребують експериментальної перевірки, підтвердження та доповнення. Отже, знання філософської теорії Бекон полягає у відкиданні спекулятивного споглядального підходу до світу, характерного для пізньої середньовічної філософії. Це зумовило формування філософських поглядів Нового часу.